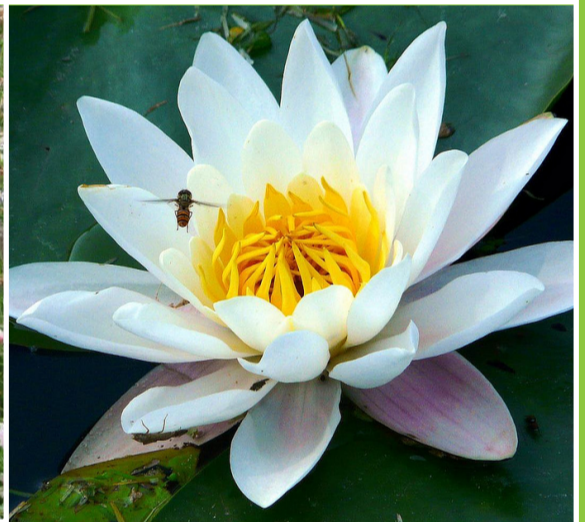

Leiden

Bio Science Park

Waar ecologie
en economie
elkaar versterken

Een manifest
voor een biodivers
bedrijvenpark

Dit manifest is aangeboden aan de gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders van Leiden op 2 februari 2017.

Dit manifest is een initiatief van:

GroenLinks Leiden
**Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV),
afdeling Leiden e.o.**
Milieudefensie Leiden
Stichting Ideewinkel
**Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (Velt) Holland
Rijnland**
Vrij Groen
**Loes de Blok, Anne Sytske Keijser & Gerard van der Klugt (bewoners
De Bockhorst)**
**Bea Hoogheid & Arjan Korevaar (bestuursleden Bomenbond
Rijnland)**
**Pip van Aalst, Charlotte Nederpel, Lisa Tonino, Tijs Tonkens, Roel
Wouters & Dion Zandstra (bestuursleden Leidse Biologen Club)**

Redactie: Ashley North & Jos Olsthoorn
Onderzoek: Folko de Haan, Ashley North & Jos Olsthoorn

Ontwerp: © 2017 StudioSaf, Leiden

Coverfoto's:

- Bouw op Leiden Bio Science Park: Wilbert Baan
- Grote bonte specht: Webted
- Verwildering: Peter Simmons
- Reiger: Roel Wijnants
- Waterlelie: Coanri/ Rita

Referenties:

1. P. Wohlleben, *Het verborgen leven van bomen. Wat ze voelen, hoe ze communiceren – ontdekkingen uit een onbekende wereld* (München, 2016) p. 49 – 54.
2. Interprovinciaal Overleg, 'Biodiversiteit en bedrijventerreinen' (2009) p. 14-15.
3. Human Spaces, 'The global impact of biophilic design in the workplace', <http://humanspaces.com/wp-content/uploads/2014/10/Global-Human-Spaces-report-2015-US-FINAL.pdf>
4. M.G. Berman, J. Jonides & S. Kaplan, 'The cognitive benefits of interacting with nature', *Psychological Science* 19:12 (2008) p. 1207-1212.
5. F.S. Mayer, C. McPherson Frantz, E. Bruehlman-Senecal & K. Dolliver, 'Why is nature beneficial? The role of connectedness to nature', *Environment and Behavior* 41:5 (2009) p. 607-643.
6. Human Spaces, 'The global impact', p. 39
7. C.M. Goossen, M. van Winsum-Westra & N. van der Wulp, *Invloed van passend en gewenst geluid op stressreductie: een eerste experiment met beeld, geluid en stress*, Alterra-rapport 1463 (Wageningen 2007).
8. UNEP, CBD & WHO, *Connecting global priorities: biodiversity and human health* (Genève 2015) p. 1-22.
9. Goossen, Van Winsum-Westra & Van der Wulp, *Invloed van passend*.
10. G. Carrus e.a., 'Go green, feel better? The positive effects of biodiversity on the well-being of individuals visiting urban and peri-urban green areas', *Landscape and Urban Planning* 134 (2015) 221-228.
11. A. Pietrzyk-Kaszynska, M. Czepkiewicz & J. Kronenberg, 'Eliciting non-monetary values of formal and informal urban green spaces using public participation GIS', *Landscape and Urban Planning* 160 (2017) 85-95.
12. J. Palliwoda, I. Kowarik & M. von der Lippe, 'Human-biodiversity interactions in urban parks: the species level matters', *Landscape and Urban Planning* 157 (2017) 394-406.
13. R. Snep, E. van Ierland & P. Opdam, 'Enhancing biodiversity at business sites: what are the options, and which of these do stakeholders prefer?', *Landscape and Urban Planning* 91 (2009) 26-35.
14. Human Spaces, 'The global impact', 25-28.
15. H. Nittono e.a., 'The power of Kawaii: viewing cute images promotes a careful behavior and narrows attentional focus', <<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0046362#s5>> (2012).
16. M. Haas, 'Zingende vogels – hogere productiviteit', <<http://michielhaas.nl/zingende-vogels-hogere-productiviteit/>> (2014).
17. Sovon Vogelbalans 2016, <https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/PDF-jes/Vogelbalans_themaStadsvogels.pdf>p. 9
18. Gemeente Utrecht, 'Diervriendelijk bouwen', <<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/milieu/dierenwelzijn/diervriendelijk-bouwen/>>
19. S. Bonthoux e.a., 'How can wastelands promote biodiversity? A review', *Landscape and Urban Planning* 132 (2014) p. 83
20. J. Czarnecka & I. Kitowski, 'The white stork as an engineering species and seed dispersal vector when nesting in Poland', *Annales Botanici Fennici* 50:1-2 (2013) p. 1-12.
21. J.Z. Kosicki, T.H. Sparks & P. Tryjanowski, 'House sparrows benefit from the conservation of white storks', *Naturwissenschaften* 94 (2007) 412-415.
22. Czarnecka & Kitowski, 'The white stork', p. 2.
23. M. Czajkowski e.a., 'The economic recreational value of a white stork nesting colony: a case of 'stork village' in Poland', *Tourism Management* 40 (2014) 352-360.